

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 98/08-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. marca 2008 predbežne prerokoval sťažnosť A. H., t. č. vo výkone trestu, vo veci namietaného porušenie jeho základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Košiciach v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 6 T 1/2005 a jeho rozsudkom zo 16. januára 2007 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 To 18/2007 zo 16. januára 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. H. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. marca 2008 doručená sťažnosť A. H. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v trestnej veci

vedenej pod sp. zn. 6 T 1/05 a jeho rozsudkom zo 16. januára 2007 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 To 18/2007 zo 16. januára 2008.

Podstatou argumentácie sťažovateľa je tvrdenie, že krajský súd porušil jeho označené základné právo tým, že *„bezdôvodne zamietol moju žiadosť o žiadosť môjho advokáta JUDr. J. S. o vypočutie veľmi dôležitých svedkov, ktorí by svojima vypovedmi potvrdili moju nevinu“*.

Sťažovateľ uviedol, že ho krajský súd rozsudkom sp. zn. 6 T 1/05 zo 16. januára 2007 *«bez najmenej viny, bez dôkazov, bez vypočutia priamich svedkov a iných s nami (advokát: JUDr. J. S.) úkonmi pre dokazovanie odsúdil na neuveriteľných straty slobody vo výmere 25 rokov. Bol som Krajským súdom v Košiciach sp. zn. 6 T 1/05 zo dňa 6. 1. 2007 odsúdený formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 1, k-fu § 219 ods. 2 Tr. zák. a podľa § 9 ods. , k-fu § 222 ods. 1, 3 Trestného zákona len za cenu porušenia - „úmyselného porušenia trestného poriadku“ pretože krajský súd v Košiciach nepredvolal a nevypočul dôležitých svedkov ktorí by v plnom rozsahu potvrdili moju nevinu. Po vynesení rozsudku Krajským súdom v Košiciach som okamžite zahlásil odvolanie do vinu ako aj trestu ktoré som odôvodnil v písomnom podaní prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. S. a dostatočne poukázal na okolnosti ktoré rozpisujem v tejto sťažnosti o porušenie zákona, Tr. por. voči mojej osobe. Žiadal som aby NS SR zrušil napadnutý rozsudok vo všetkých svojich vyrokoch podľa § 321 ods. 1 písm. a). b). c). Tr. por. a s použitím § 322 Tr. por. vrátil vec súdu prvého stupňa (Kr. súd) na prejednanie a rozhodnutie»*.

Aj v ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ kladie hlavný dôraz na skutočnosť, že krajský súd nevypočul obhajobou navrhnutých svedkov, navyše poukazuje aj na rozpory vo výpovediach svedkov, ktoré nekorešpondujú s ich výpoveďami z prípravného konania vyznievajúcimi v jeho prospech. Rozsudok krajského súdu je podľa sťažovateľa založený na nepodložených dedukciách, výmysloch a nehodnoverných (vykonštruovaných) dôkazoch. Sťažovateľ sa preto domáha, aby si ústavný súd vyžiadal kompletný spisový materiál v jeho trestnej veci *„a preveril celú vec porovnal s mojou sťažnosťou a dal príkaz*

na zrušenie celého rozsudku čo do viny a tiež čo do výšky trestu. Ja žiadam respektíve prosím o čestne a spravodlivo riešenie veci, ved' som neviny človek a takto nespravodlivo odsúdený“.

Sťažovateľ sa domnieva, že krajský súd mal kvalifikovať jeho skutok rovnako, ako to bolo u jeho družky, teda ako trestný čin neoznámenia trestného činu podľa § 268 Trestného zákona v znení platnom a účinnom do 31. decembra 2005. Ďalej konkretizuje, v čom vidí pochybenia v jeho trestnej veci, ku ktorým malo podľa neho dochádzať už od štádia prípravného konania, a opisuje svoju verziu skutku, zo spáchania ktorého bol obvinený a spolu s ďalšími páchatel'mi odsúdený.

Zároveň so sťažnosťou bolo ústavnému súdu doručené podanie sťažovateľa označené ako *„Sprievodný – oznamovací list k podaniu o porušenie viacerých zákonov proti mojej osobe od prípravného konania a tiež na hlavnom pojednávaní na Krajskom súde v Košiciach vo veci: sp. zn. 6 T 1/05 zo dňa 16. 1. 2007 spojení s rozhodnutím NS SR v Bratislave sp. zn. 4 To 18/2007 zo dňa 16. 1. 2008“.*

Označené podanie obsahuje sumarizáciu podstatných okolností prípadu v označenej trestnej veci z pohľadu sťažovateľa vyúsťujúcu do rovnakých požiadaviek, ako sú formulované v jeho sťažnosti.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Sťažovateľ predovšetkým namieta porušenie svojho základného práva na obhajobu, ktoré vidí v tom, že krajský súd *„bez dôvodne zamietol moju žiadosť o žiadosť môjho advokáta JUDr. J. S. o vypočutie veľmi dôležitých svedkov, ktorí by svojimi vypovedmi potvrdili moju nevinu“*.

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy má obvinený právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. III. ÚS 207/04, I. ÚS 34/05, I. ÚS 127/05).

Na právomoc ústavného súdu vo vzťahu k všeobecným súdom sa podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vzťahuje princíp subsidiarity, podľa ktorého ústavný súd rozhoduje o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, iba v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Uvedený princíp subsidiarity sa predovšetkým týka tých prípadov, v ktorých sa sťažovatelia ako účastníci súdneho konania môžu domáhať ochrany svojich základných práv alebo slobôd, k porušeniu ktorých malo dôjsť viacerými pochybeniami vo veci konajúceho súdu.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa mohol ochrany svojich práv domáhať vo vzťahu k namietanému prvostupňovému rozsudku krajského súdu využitím riadneho opravného prostriedku [odvolania podľa § 306 ods. 1 a § 307 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku] v konaní pred najvyšším súdom. Zo sťažnosti je tiež zrejmé, že sťažovateľ tak urobil a odvolanie proti namietanému rozsudku krajského súdu zahlásil do zápisnice ihneď po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní a neskôr bolo odôvodnené jeho obhajcom.

Najvyšší súd však uznesením sp. zn. 4 To 18/2007 zo 16. januára 2008 odvolanie sťažovateľa ako nedôvodné zamietol.

Právomoc všeobecného súdu poskytnúť sťažovateľovi ochranu pred zásahom do jeho základných práv a slobôd v danej veci vylučuje právomoc ústavného súdu na meritórne prerokovanie tejto časti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. Sťažnosť podľa obsahu smeruje aj proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 4 To 18/2007 zo 16. januára 2008, ktorým bolo podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie sťažovateľa zamietnuté. Sťažnosť vo vzťahu k tejto časti neobsahuje žiadne odôvodnenie.

Z obsahu sťažnosti možno vyvodiť, že najvyšší súd sa porušenia označeného základného práva mal dopustiť tým, že sa ako odvolací súd stotožnil s namietaným postupom a rozsudkom krajského súdu a neposkytol ochranu namietanému porušeniu uvedeného základného práva sťažovateľa.

Ústavný súd skúmal, či sťažovateľ mal, resp. stále má k dispozícii účinný opravný prostriedok alebo iný právny prostriedok, ktorý mu zákon účinne poskytuje na ochranu základného práva podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a na použitie ktorého je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Ústavný súd zastáva názor, že takýmto účinným opravným prostriedkom je v danom prípade dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok podľa § 368 a nasl. zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení zákona č. 650/2005 Z. z. účinného od 1. januára 2006. Ústavný súd dospel k uvedenému záveru vychádzajúc z príslušných ustanovení Trestného poriadku upravujúcich tento mimoriadny opravný prostriedok, a to najmä so zreteľom na okruh oprávnených osôb na jeho podanie, dôvody, prípustnosť a iné atribúty regulujúce podanie dovolania a rozhodovania o ňom (§ 368 a nasl. Trestného poriadku).

Podľa ustanovenia § 368 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať proti rozhodnutiu súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená.

Podľa ustanovenia § 369 ods. 2 Trestného poriadku právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu môže dovolaním napadnúť z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 a) generálny prokurátor proti ktorémukoľvek výroku, b) obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Podľa ustanovenia § 369 ods. 5 Trestného poriadku v prospech obvineného s jeho výslovným písomným súhlasom môže dovolanie podať aj príbuzný obvineného v priamom

pokolení, jeho súrodeneц, osvojiteľ, osvojenec, manžel alebo druh. Ak je obvinený mladistvý, osoba pozbavená spôsobilosti na právne úkony alebo osoba, ktorej spôsobilosť na právne úkony je obmedzená, môže i proti vôli obvineného za neho v jeho prospech podať dovolanie aj jeho zákonný zástupca alebo jeho obhajca.

Podľa ustanovenia § 370 ods. 2 Trestného poriadku ak sa dovolanie podáva v prospech obvineného, dovolanie sa podáva najneskôr do troch rokov od doručenia rozhodnutia súdu.

Podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Táto námietka je v okolnostiach daného prípadu podstatnou súčasťou argumentácie sťažovateľa a jedným z ťažiskových argumentov obsahu sťažnosti.

Ústavný súd na základe uvedeného uzavrel, že podľa platnej právnej úpravy trestného procesu pred všeobecnými súdmi, postupov a judikatúry všeobecného súdnictva sú ich závažné procesné pochybenia (vrátane vykonania dôkazov súdom, ktorý je v rozpore so zákonom) dôvodom na podanie dovolania podľa § 368 a nasl. Trestného poriadku.

V danej veci je potrebné uviesť, že označený mimoriadny opravný prostriedok ešte stále umožňuje sťažovateľovi účinne namietat všetky závažné procesné pochybenia, a tým aj porušenie jeho základného práva podľa čl. 50 ods. 3 ústavy. Z toho vyplýva, že je to v prvom rade všeobecný súd, ktorý je oprávnený aj povinný poskytnúť ochranu základnému právu sťažovateľa nebyť odňatý zákonnému sudcovi, ktorého porušenie namieta, a nie ústavný súd v konaní o sťažnostiach. Právomoc ústavného súdu je pri ochrane tohto základného práva každého účastníka konania pred všeobecným súdom subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (obdobne napr. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 64/02). Uplatnenie právomoci ústavného súdu pri ochrane základného práva podľa čl. 50 ods. 3 ústavy zároveň predpokladá, že všeobecné súdy neposkytnú ochranu tomuto základnému právu sťažovateľa v súlade s ústavnoprocenými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci ako opravných súdov.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

Sťažnosť nespĺňa ani zákonom predpísané náležitosti. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti pre nedostatok právomoci však už ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzývať sťažovateľa na odstránenie nedostatkov sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. marca 2008